

Factsheet elementen van sturing en verantwoording

In onderstaand schema worden de relevante elementen van sturing en verantwoording in de huidige positionering van ProRail als BV vergeleken met de positionering van ProRail als publiekrechtelijk zbo met eigen rechtspersoonlijkheid zoals neergelegd zal zijn in de Kaderwet zbo's en de instellingswetgeving. Dit zal nader worden uitgewerkt in een visie op sturing van en toezicht op het zbo ProRail. De circulaire 'Governance ten aanzien van zbo's' onderscheidt een rol van eigenaar en een rol van opdrachtgever.

Sturing en verantwoording	ProRail B.V.	zbo ProRail	In de nieuwe positionering neergelegd in:
Goedkeuring van de begroting	Nee	Ja	Artikel 29 Kaderwet zbo's
Goedkeuring van het financieel meerjarenbeleidsplan	Deels	Ja	Instellingswetgeving (standaard bij zbo's van IenM)
Goedkeuring van de jaarrekening	Ja	Ja	Artikel 34 Kaderwet zbo's
Goedkeuring van de tarieven (in ieder geval op het gebied van derde werken)	Nee ¹	Ja	Artikel 17 Kaderwet zbo's;. Werkwijze IenM is daarbij dat het zbo een kostprijscalculatiemodel opstelt waarop IenM een audit laat uitvoeren. Daarnaast gaat het tariefvoorstel vergezeld van de bevestiging dat het voorstel overeenstemt met het kostprijscalculatiemodel en de reactie van de gebruikersraad op het voorstel.
Aansluiting van de financiële cyclus op begrotingcyclus van het Rijk	Deels	Ja	Artikel 18 Kaderwet zbo's (opstellen jaarverslag voor 15 maart), Artikel 26 Kaderwet zbo's (minister stelt datum vast voor de begroting van het daaropvolgende jaar)
Benoeming leden raad van bestuur	Getrapt	Ja	Artikel 12 Kaderwet zbo's
Schorsing en ontslag leden raad van bestuur	Ja	Ja	Artikel 12 Kaderwet zbo's
Vaststelling bezoldiging raad van bestuur (Wet normering topinkomens van toepassing)	Nee ²	Ja	Artikel 14 Kaderwet zbo's

¹ Op dit moment wordt IenM wel geïnformeerd over de tarieven van derdenwerken

² ProRail valt niet onder de reikwijdte van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldigingsnorm in die wet is door middel van een aandeelhoudersbesluit wel van overeenkomstige toepassing verklaard op ProRail.

Zeggenschap in de strategie door vooraf richting te geven en dialoog te voeren	Ja	Ja	Instellingswetgeving (standaard bij zbo's van IenM: -Versturen van een jaarbrief (huidige beleidsprioriteitenbrief), -Voeren van een strategische dialoog.
Vaststelling beleidsregels gericht op de taakuitoefening ³	Deels	Ja	Artikel 21 Kaderwet zbo's
Sturing op prestaties, maatregelen en programma's	Ja	Ja	Prestatie-afspraken zoals nu opgenomen in de concessie, worden in de instellingswetgeving en onderliggende regelgeving opgenomen
Sturing op doelmatigheid en doeltreffendheid	Indirect	Ja	Artikelen 18, 20, 35, 39 Kaderwet zbo's; De eigenaarsrol behelst verantwoordelijkheid voor het definiëren van de kwaliteit van de taakuitoefening en het uitvoeren van beleidsevaluaties. De opdrachtgeversrol behelst de beoordeling van de uitvoering van de opgedragen taak en prestatie. -Via de jaarlijkse beoordeling van het financieel meerjarenbeleidsplan en de 5-jaarlijkse evaluatie (artikel 39 Kaderwet zbo's) -Efficiëncynorm opgenomen in tarievenbeleid -Kostprijscalculatiemodel
Informatieverplichting t.b.v. taakuitoefening van de minister in haar eigenaars- en opdrachtgeversrol	Deels	Ja	Artikel 20 Kaderwet zbo's. Nu via de aandeelhoudersrol en met name de beheersconcessie geregeld. Wordt hiermee meer integraal en eenduidiger. Artikel 20 Kaderwet zbo's geeft het zbo de verantwoordelijkheid voor het snel en onversneden informeren van de minister in haar eigenaars- en opdrachtgeversrol over aanmerkelijke verschillen die ontstaan of dreigen te ontstaan tussen de werkelijke en de begrote baten en lasten dan wel inkomsten en uitgaven.
Oplevering periodieke rapportages ten aanzien van uitvoering, financiën en prestaties	Ja	Ja	Instellingswetgeving
Toezicht op risico's voor de (continuïteit) van de organisatie	Deels (primair bij de RvC)	Ja	Artikelen 23, 32 Kaderwet zbo's en Circulaire Governance ten aanzien van zbo's. Wordt hiermee een meer expliciete taak van de minister in haar eigenaarsrol.

³ De huidige beheerconcessie bevat de mogelijkheid om bij de goedkeuring van het beheerplan een aanwijzing te geven gericht op de taakuitoefening.

			In de circulaire beschreven als toezicht op: de kwaliteit van de uitvoering van wettelijke taken en de doelmatigheid per zbo (ook op lange termijn); de continuïteit van het zbo op de lange(re) termijn; mogelijke risico's rond de uitvoering van een taak en transacties; de noodzakelijkheid om voorzieningen te treffen (enkel publiekrechtelijk), indien naar het oordeel van de opdrachtgever een zelfstandig bestuursorgaan zijn taak ernstig verwaarloost.
Wet openbaarheid van bestuur van toepassing	Nee	Ja	Wet openbaarheid van bestuur; Dit levert randvoorwaarden voor een transparante grondhouding en een navolgbare manier van werken.
Algemene wet bestuursrecht/algemene beginselen van behoorlijk bestuur van toepassing	Nee	Ja	Algemene wet bestuursrecht; ProRail zal in haar afwegingen meer dan nu het geval is rekening moeten houden met de belangen van andere partijen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur toepassen (o.a. redelijkheid en billijkheid). De rechter toetst overheidshandelen aan deze algemene beginselen van behoorlijk bestuur.